

Sygn. akt I DO 8/20

UCHWAŁA

Dnia 9 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Wygoda

Protokolant starszy sekretarz sądowy Renata Szczegot

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 9 czerwca 2020 r., wniosku prokuratora delegowanego do Prokuratury Krajowej, o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Okręgowego w W. I. T., za czyn polegający na tym, że: w dniu 18 grudnia 2017 r. w W. jako funkcjonariusz publiczny, Sędzia Sądu Okręgowego w W., publicznie nie dopełnił obowiązków służbowych z art. 2 § 1 pkt 2 k.p.k. i 297 § 1 pkt 1,2,4 i 5 k.p.k. oraz art. 241 § 1 k.k. i przekroczył swoje uprawnienia wynikające z art. 95b §1 k.p.k., art. 329 § 1 k.p.k., 357 § 1 k.p.k. oraz art. 241 § 1 k.k. w ten sposób, że zezwolił przedstawicielom środków masowego przekazu na utrwalenie obrazu i dźwięku podczas posiedzenia Sądu Okręgowego w W. o sygnaturze VIII Kp (...) oraz ogłoszenia postanowienia w tej sprawie i jego ustnych motywów, w wyniku czego ujawnił osobom nieuprawnionym bez wymaganego przepisami prawa zezwolenia osoby uprawnionej, wiadomości z postępowania przygotowawczego Prokuratury Okręgowej w W. o sygn. PO I Ds (...), które to informacje uzyskał w związku z wykonywaniem czynności służbowych, czym działał na szkodę interesu publicznego, to jest o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 266 § 2 k.k. i art. 241 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., działając na podstawie art. 80 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych,

uchwalił:

powyższego wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 17 lutego 2020 r. prokurator delegowany do Prokuratury Krajowej wystąpił o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego I. T., któremu to zamierza postawić zarzut, iż: „w dniu 18 grudnia 2017 r. w W., jako funkcjonariusz publiczny, sędziego Sądu Okręgowego w W., publicznie nie dopełnił obowiązków służbowych z art. 2 § 1 pkt 2 k.p.k. i 297 § 1 pkt 1,2,4 i 5 k.p.k. oraz 241 § 1 k.k. i przekroczył swoje uprawnienia wynikające z art. 95b § 1 k.p.k., art. 329 § 1 k.p.k., 357 § 1 k.p.k. oraz art. 241 § 1 k.k. w ten sposób, że zezwolił przedstawicielom środków masowego przekazu na utrwalenie obrazu i dźwięku podczas posiedzenia Sądu Okręgowego w W. o sygn. VIII KP (...) oraz ogłoszenia postanowienia w tej sprawie i jego ustnych motywów, w wyniku czego ujawnił osobom nieuprawnionym bez wymaganego przepisami prawa zezwolenia osoby uprawnionej, wiadomości z postępowania przygotowawczego Prokuratury Okręgowej w W. o sygn. PO I Ds (...), które to informacje uzyskał w związku z wykonywaniem czynności służbowych, czym działał na szkodę interesu publicznego, to jest o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 266 § 2 k.k. i art. 241 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.”.

Na podstawie ww. wniosku i przedłożonych wraz z nim materiałów postępowania przygotowawczego Prokuratury Krajowej, sygn. PK XIV Ds. (...) **Sąd Najwyższy ustalił następujący stan faktyczny.**

Prokuratura Okręgowa w W. na podstawie zawiadomień: R. P., K. B., C. T., Fundacji „A.”, Stowarzyszenia „M.” i innych w dniu 17 stycznia 2018 r. wszczęła śledztwo i prowadziła śledztwo pod sygn. PO I Ds (...) w sprawie: „przekroczenia w dniu 16 grudnia 2017 r. w W. przez Marszałka Sejmu RP swoich uprawnień wynikających z art. 175 ust. 5 Regulaminu Sejmu RP poprzez bezpodstawne wykluczenie M. S. posła na Sejm RP, z udziału w 33 posiedzeniu Sejmu RP VIII Kadencji, co stanowiło działanie na szkodę interesu publicznego tj. o czyn z art. 231 §1 k.k. Postępowanie to dotyczyło również innych zdarzeń związanych z 33 posiedzeniem Sejmu RP VIII Kadencji” (k.248, załącznik nr 1, tom II)

Śledztwo to zostało umorzone postanowieniem prokurator M. K. z dnia 2 sierpnia 2017 r. sygn. PO Ds (...). Podstawą umorzenia postępowania obejmującego łącznie 13 wątków były stwierdzone przez prokuratora: brak znamion

czynu zabronionego w odniesieniu do jedenastu wątków śledztwa oraz ustalenie (w odniesieniu do pozostałych dwóch wątków śledztwa), iż nie doszło do popełnienia czynu zabronionego przez wskazanych w zawiadomieniu wymienionych posłów, funkcjonariuszy publicznych (k. 2390-2426 załącznik nr 1, tom XII). Część zebranego w toku śledztwa materiałów została wyłączona i dołączona do innych postępowań prokuratury. Wskazane wyżej postanowienie o umorzeniu śledztwa, w ustawowym terminie zaskarżyły cztery osoby. Naczelnik Wydziału I Śledczego Prokuratury Okręgowej w W. przekazał do Sądu Okręgowego w W., Wydziału VIII Karnego, 13 tomów akt ww. postępowania wraz z 4 tomami załączników i załącznikiem adresowym (k. 232, akt sygn. PK XVII Ds (...)).

Na mocy zarządzenia z dnia 25 października 2017 r. Przewodniczącego VIII Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w W., sygn. VIII Kp (...) zostało przydzielone do referatu sędziego I. T. Rozpoznanie zażaleń osób uznanych za pokrzywdzone wyznaczono na posiedzenie w dniu 18 grudnia 2017 r. (k. 289, akt sygn. PK XVII Ds (...)).

Sędzia I. T., pismem z dnia 12 grudnia 2017 r., zwrócił się do Prokuratury Okręgowej w W. o wyrażenie zgody na udostępnienie akt w całości i wykonanie z nich kserokopii pełnomocnikowi jednej z osób uznanych za pokrzywdzoną, adw. J. G. (k. 14, załącznik nr 2).

Referent ww. śledztwa prokurator M. K. wyraziła zgodę na udostępnienie akt postępowania przygotowawczego jedynie pełnomocnikowi jednej z osób uznanej za pokrzywdzonego składającej zażalenie (k. 19, załącznik nr 2).

Posiedzenie w przedmiocie rozpoznania zażaleń rozpoczęło się o godz. 9:30 dnia 18 grudnia 2017 r. Stawili się tam prokurator M. K., pełnomocnicy dwóch osób uznanych za pokrzywdzone oraz przedstawiciele dwóch stacji telewizyjnych. Prokurator referent wniosła o nieuwzględnienie wniesionych zażaleń na postanowienie o umorzeniu śledztwa. Protokół tego posiedzenia zawiera informację na temat wydanego w trybie art. 357 § 1 k.p.k. przez sędziego I. T. postanowienia w przedmiocie zezwolenia na dokonywanie rejestracji obrazu i dźwięku z przebiegu posiedzenia, wobec uprzedniego wniosku przedstawicieli mediów o takie zezwolenie. Prokurator, jak również pozostali obecni na posiedzeniu nie oponowali

przeciwko dopuszczeniu przedstawicieli mediów do udziału w posiedzeniu i rejestracji jego przebiegu (k. 2588, załącznik nr 1, tom XIII).

Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2017 r. sędzia I. T. uchylił postanowienie prokuratora o umorzeniu śledztw i przekazał sprawę prokuraturze, celem jej dalszego prowadzenia. Sporządzenie uzasadnienia postanowienia sędzia I. T. odroczył do dnia 25 grudnia 2017 r. Treść protokołu posiedzenia wskazuje, iż po publicznym ogłoszeniu postanowienia sędzia ustnie przedstawił powody rozstrzygnięcia. Wypowiedź sędziego zawierająca ustne motywy uzasadnienia postanowienia została utrwalona przez obecnych na sali przedstawicieli obu stacji telewizyjnych (k. 2554, załącznik 1, tom XIII).

Treść zawartej w aktach opinii fonoskopijnej z dnia 25 marca 2018 r. wskazuje, iż sędzia I. T. w ustnych motywach uzasadnienia cytował dosłownie zeznania świadków z postępowania przygotowawczego (k. 45-62 akt sygn. PK XIV Ds (...)).

Postępowanie po przekazaniu przez Sąd Okręgowy w W. akt do Prokuratury Okręgowej w W. zostało zarejestrowane pod sygn. PO I Ds. (...), następnie było ono przedłużane, zaś postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2018 r. po raz kolejny umorzono (k. 162 akt PK XVII Ds (...)).

Z zawartej w przedłożonych aktach pisemnej informacji Prezesa Sądu Okręgowego w W. wynika, iż Wiceprezes Sądu Okręgowego w W. do spraw karnych, po posiedzeniu z dnia 18 grudnia 2017 r., dwukrotnie prowadził rozmowy z sędzią I. T. (k. 21 akt sygn. PK XVII Ds (...)).

Prezes Sądu Okręgowego w W. J. B. w ramach śledztwa Prokuratury Krajowej sygn. PK XIV Ds (...), została przesłuchana w charakterze świadka. Wskazała ona między innymi, iż rozmawiała po ww. posiedzeniu z sędzią I. T. oraz D. D., nadmieniła także, iż prowadzone jest postępowanie wyjaśniające dotyczące przydziału sprawy „Sali Kolumnowej” sędziemu I. T., z uwagi na zaburzenie kolejności wpływu sprawy do Wydziału Karnego (k.149-151 akt PK XVII Ds (...))

W wyżej wymienionym śledztwie Prokuratury Krajowej, w charakterze świadka przesłuchano prokurator M. K., uczestniczącą w posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2017 r. w Sądzie Okręgowym w W. Ze złożonych przez nią zeznań wynika, iż sędzia I. T., nie zwrócił się do obecnej na sali prokurator o wyrażenie zgody na

publiczne rozpowszechnianie wiadomości z postępowania przygotowawczego. Świadek zeznała także, iż treść protokołu ww. posiedzenia odzwierciedla jego przebieg. Sąd Najwyższy na tej podstawie uznał za udowodnione, iż sędzia I. T., faktycznie nie zwrócił się do prokurator o wyrażenie zgody na upublicznienie posiedzenia, lecz poprzestał na odebraniu od obecnych na sali stron (w tym prokuratora), stanowiska w przedmiocie wyrażenia zgody na udział w posiedzeniu przedstawicieli środków masowego przekazu. Wskazuje na to treść protokołu z posiedzenia zawierająca zapis: „Stawili się przedstawiciele mediów (...), którzy wnoszą o wyrażenie zgody na rejestrację przebiegu posiedzenia. Obecni nie oponują” oraz treść zeznań prokurator M. K., z których jednoznacznie wynika, że: „protokół odzwierciedla przebieg posiedzenia z dnia 18 grudnia 2017 r.” (k. 16-19 akt sygn. PK XIV Ds (...)).

W charakterze świadków w śledztwie Prokuratury Krajowej, o którym mowa powyżej, przesłuchano także pracowników sekretariatu Wydziału VIII Sądu Okręgowego w W. Z zeznań tych wynika, iż konieczność informowania Sekcji Prasowej o sprawach medialnych reguluje Zarządzenie Prezesa Sądu Okręgowego. Pismo takie zostało przez kierownika sekretariatu podpisane i skierowane do Sekcji Prasowej (k. 30v, k. 87 akt sygn. PK XVII Ds (...)).

W przedłożonych materiałach aktowych znajdują się także zeznania protokolanta B. B. Świadek zeznał, iż samo posiedzenie było krótkie, natomiast uzasadnienie decyzji procesowej przez sędziego I. T. trwało ponad godzinę (k. 89 akt sygn. PK XVII Ds (...)).

Z zeznań Wiceprezesa Sądu Okręgowego w W. D. D., zawartych w przedłożonych aktach wynika, iż odbył on rozmowę służbową z sędzią I. T. Ów świadek wskazał, iż w jego ocenie doszło do naruszenia jawności zewnętrznej śledztwa oraz że Sąd pozbawiony jest możliwości decydowania kto poza stronami i czy w ogóle może mieć dostęp do informacji z postępowania przygotowawczego. Ponadto, świadek ten wskazał, iż przeprowadził z sędzią T. dwie rozmowy na temat podstaw prawnych dopuszczenia mediów do udziału w posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2017 r. (k. 141-144 akt sygn. PK XVII Ds (...)).

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Immunitet sędziowski zaliczany jest do immunitetów formalnych. Nie wyłącza on odpowiedzialności karnej czy też karalności za czyn popełniony, ale wprowadza zakaz pociągnięcia do odpowiedzialności karnej osób nim chronionych, bez uprzedniego uzyskania przez oskarżyciela zgody uprawnionego organu, tj. sądu dyscyplinarnego, od 14 lutego 2020 r., Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, który Sąd orzekający w niniejszym składzie w pełni aprobuje: „immunitet sędziowski nie powoduje wyłączenia odpowiedzialności, czy też karalności za popełniony czyn, a jedynie wprowadza zakaz pociągnięcia osoby posiadającej taki immunitet do odpowiedzialności karnej przed sądem, chyba że oskarżyciel uzyska na to zgodę uprawnionego organu. Ochronne oddziaływanie immunitetu powoduje, że dopóki nie zostanie on uchylony prawomocną uchwałą sądu dyscyplinarnego, niedopuszczalne jest wszczęcie i dalsze prowadzenie postępowania przeciwko osobie, którą chroni. Jego uchylenie jest zatem warunkiem przejścia postępowania karnego dotyczącego sędziego z fazy *in rem* w fazę *in personam*” (Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych. 2016. Warszawa 2017. Uchwała z dnia 18 lipca 2016 r. sygn. SNO 29/16. str. 237). Celem postępowania w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej jest ustalenie czy zgromadzony przez prokuratora materiał dowodowy wskazuje na dostateczne podejrzenie, że sędzia w stosunku do którego oskarżyciel (wnioskodawca) skierował do sądu dyscyplinarnego wnioski o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej swoim zachowaniem (działaniem lub zaniechaniem) zrealizował znamiona przestępstwa opisanego we wniosku (zob. uchwały Sądu Najwyższego: z 12 czerwca 2003 r. sygn. akt SNO 29/03, LEX nr: 470220; z 23 lutego 2006 r. sygn. akt SNO 3/06, LEX nr: 470201; z 18 lipca 2016 r. sygn. SNO 28/16 LEX nr: 2080102).

W ocenie Sądu Najwyższego orzekającego w niniejszej sprawie zgromadzony przez prokuratora-wnioskodawcę materiał dowodowy nie daje podstaw do uznania za dostateczne i uzasadnione – w rozumieniu art. 313 § 1 k.p.k. i art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych – podejrzenie popełnienia przez sędziego I. T. opisanego we wniosku oskarżyciela publicznego czynu zabronionego.

W pierwszej kolejności Sąd zauważa, że nietrafnym jest stanowisko prokuratora-wnioskodawcy jakoby sędzia I. T. zezwalając przedstawicielom środków masowego przekazu na utrwalenie obrazu i dźwięku podczas posiedzenia Sądu Okręgowego w W. w dniu 18 grudnia 2017 r. oraz ogłoszenia przez sąd orzeczenia uwzględniającego zażalenie na postanowienie o umorzeniu śledztwa nie dopełnił obowiązków służbowych wynikających ze wskazanych w komparycji wniosku prokuratora przepisów kodeksu postępowania karnego i kodeksu karnego.

Sąd Najwyższy stwierdza, iż „upublicznienie” przez sędziego I. T. przebiegu posiedzenia w sprawie sygn. akt VIII Kp (...) w dniu 18 grudnia 2017 r. poprzez zezwolenie przedstawicielom mediów na utrwalenie obrazu i dźwięku z tego posiedzenia, nie wiązało się z jakimkolwiek przekroczeniem uprawnień sędziego wynikających z art. 95b §1 k.p.k. który to przepis stanowi: Posiedzenie odbywa się z wyłączeniem jawności, chyba że ustawa stanowi inaczej albo prezes sądu lub sąd zarządzi inaczej”

Sąd Najwyższy orzekający w niniejszej sprawie wskazuje na stanowisko doktryny, z którym w pełni się utożsamia, że: „Posiedzenie przygotowawcze jest jawne dla stron procesowych, ale prowadzone bez udziału publiczności. Stosownie do ustawy nowelizującej z dnia 20 lutego 2015 r., (Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw; Dz.U.2015.396) posiedzenie odbywa się z wyłączeniem jawności, chyba że ustawa stanowi inaczej albo prezes sądu lub sąd zarządzi inaczej (art. 95b § 1 k.p.k.). Zgodnie z art. 95b § 2 k.p.k. jawne są tylko posiedzenia, o których mowa w art. 339 § 3 punkty 1, 2 i 5, art. 340, art. 341, art. 343 § 5, art. 343a, art. 603, art. 607l § 1, art. 607s § 3, art. 611c § 4 i art. 611ti § 1 k.p.k. Posiedzenie przygotowawcze nie należy do kategorii posiedzeń wymienionych w art. 95b § 2 k.p.k. Zatem nie jest jawne zewnętrznie ex lege. Jednakże prezes sądu może zarządzić inaczej (art. 95b § 1 k.p.k.). Dotyczyć to może spraw, które budzą zainteresowanie opinii publicznej lub niezbędne jest zapewnienie pełnej transparentności postępowania (...)” (D. D. Posiedzenie przygotowawcze w znowelizowanym kodeksie postępowania karnego. Prokuratura i prawo. Nr 6/2016. s. 111. Na marginesie Sąd Najwyższy zauważa, że w złożonych przez siebie w charakterze świadka zeznaniach o których była

mowa powyżej sędziego D. D. wyraził opinię sprzeczną z przywołanym tu artykułem swojego autorstwa). Zatem stwierdzić należy, iż z brzmienia przepisu art. 95b §1 k.p.k. jednoznacznie wynika, że w sytuacji, w której sąd prowadzący postępowanie lub prezes sądu zarządzi o jawności posiedzenia, nie jest możliwym twierdzenie, iż doszło do przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków przez sędziego lub prezesa sądu, gdyż tego typu decyzje mieszczą się w ich ustawowych kompetencjach.

Artykuł 95b § 3 k.p.k. stanowi, iż: do jawnych posiedzeń stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 42 k.p.k. Przepis ten należy rozumieć tak, iż: „zarówno posiedzenia, co do zasady jawne jako wymienione w §2, jak i postanowienia jawne w wyniku decyzji uprawnionego organu, podlegają regułom wskazanego rozdziału” (red. D. Świecki. Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I. Warszawa 2017. s. 460).

Przepisy rozdziału 42 k.p.k. dotyczą jawności rozprawy głównej w tym przewidują możliwość zezwolenia przez sąd na udział przedstawicieli środków masowego przekazu, na dokonywanie za pomocą aparatury utrwań obrazu i dźwięku z przebiegu rozprawy (w realiach niniejszej sprawy posiedzenia). Z treści protokołu posiedzenia z dnia 18 grudnia 2017 r. (k. 2588-2589, załącznik nr 1, tom XIII) wynika bezspornie, że Sąd Okręgowy w W. w osobie sędziego I. T. „postanowił na podstawie art. 357 § 1 k.p.k., zezwolić na dokonywanie rejestracji obrazu i dźwięku przedstawicielom mediów: (...), a obecne na posiedzeniu strony, w tym prokurator M. K., nie sprzeciwiły się temu.

Nie sposób zatem podzielić stanowiska prokuratora-wnioskodawcy, że sędzia I. T. poprzez zezwolenie przedstawicielom mediów na udział w posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2017 r. w sprawie sygn. VIII Kp (...) i na rejestrację jego przebiegu przekroczył w jakikolwiek sposób swoje uprawnienia, określone w art. 95b § 1 k.p.k., art. 329 § 1 k.p.k. i art. 357 § 1 k.p.k. oraz art. 241 § 1 k.k. Jak wykazano bowiem powyżej, kierując jako sędzia posiedzeniem jawnym „w wyniku decyzji uprawnionego organu”, miał zgodnie z art. 95b § 3 k.p.k. w zw. z art. 357 k.p.k. prawo, aby zezwolić, na udział publiczności lub przedstawicieli mediów elektronicznych i wyrazić zgodę na rejestrację przebiegu posiedzenia.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że prawo strony do jawnego, publicznego rozpatrywania sprawy jest prawem wynikającym z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, które to przepisy stanowią:

- Art. 45 Konstytucji RP:

„1. Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

2. Wyłączenie jawności rozprawy może nastąpić ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny. Wyrok ogłaszany jest publicznie”.

- Art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności:

„1. Każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą przy rozstrzygnięciu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym albo o zasadności każdego oskarżenia w wytoczonej przeciwko niemu sprawie karnej. Postępowanie przed sądem jest jawne, jednak prasa i publiczność mogą być wyłączone z całości lub części rozprawy sądowej ze względów obyczajowych, z uwagi na porządek publiczny lub bezpieczeństwo państwowe w społeczeństwie demokratycznym, gdy wymaga tego dobro małoletnich lub gdy służy to ochronie życia prywatnego stron albo też w okolicznościach szczególnych, w granicach uznanych przez sąd za bezwzględnie konieczne, kiedy jawność mogłaby przynieść szkodę interesom wymiaru sprawiedliwości”.

Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka: publiczny charakter rozpoznania sprawy przez niezawisły sąd `zapewnia stronom ochronę przez sprawowanym niejawnie wymiarem sprawiedliwości niepoddanym publicznej kontroli (secret administration of justice with no public scrutiny); jest też sposobem zapewnienia zaufania do sądów (Martini przeciwko Francji, wyrok Wielkiej Izby z 12 kwietnia 2006 r., skarga nr 58675/00, par. 39; Ramos Nunes de Carvalho e Sá przeciwko Portugalii, wyrok Wielkiej Izby z 6 listopada 2018 r., skargi nr 55391/13, 57728/13 i 74041/13, par. 189; Axen przeciwko Niemcom, wyrok z 8 grudnia 1983 r., skarga nr 8273/78, par. 25; Diennet przeciwko Francji, wyrok z 26 września

1995 r., skarga nr 18160/91, par. 33; Moser przeciwko Austrii, par. 93, 21 września 2006 r., skarga nr 12643/02); Hummatov przeciwko Azerbejdżanowi, wyrok z 29 listopada 2007 r., skargi nr 9852/03 i 13413/04, par. 140). Dodatkowo wyłączenie dostępu publiczności musi zostać uzasadnione – zgodnie z brzmieniem art. 6 – w „granicach uznanych przez sąd za bezwzględnie konieczne” ochroną wyraźnie wskazanych interesów (względy obyczajowe, porządek publiczny lub bezpieczeństwo państwowe w społeczeństwie demokratycznym, dobro małoletnich, ochrona życia prywatnego stron i – w okolicznościach szczególnych – szkoda dla interesów wymiaru sprawiedliwości). Taka zasada znajdzie zastosowanie nie tylko do postępowań, w których dochodzi do merytorycznego rozstrzygnięcia, ale i w innych postępowaniach (Tomasso przeciwko Włochom, wyrok Wielkiej Izby z 23 lutego 2017 r., skarga nr 43395/09, par. 163).

Sąd Najwyższy przypomina, iż jeszcze przed nowelizacją kodeksu postępowania karnego polegającą na wprowadzeniu możliwości zarządzenia o jawności posiedzeń przez sędziego lub prezesa sądu, ze strony uznanych przedstawicieli doktryny padały głosy, że:” nie sposób nie zauważyć, iż art. 45 ust. 1 Konstytucji RP gwarantuje nie jawność (w sensie: publiczność) rozpraw, ale jawność rozpatrzenia sprawy. Trudno przyjąć, że przepis ten stosowany jest jedynie wówczas, gdy sprawa rozpoznawana jest na rozprawie, nie podlega zaś zastosowaniu, gdy dzieje się to na posiedzeniu. Gdyby tak można było rozumieć treść art. 45 ust. 1 Konstytucji, ustawodawca zwykły mógłby osłabiać gwarancje konstytucyjne wynikające z omawianego przepisu poprzez prosty zabieg polegający na zmianie forum orzekania (z rozprawy na posiedzenie). Niczego w tej sytuacji nie może zmienić nie najszcześniejsze sformułowanie art. 45 ust. 2 Konstytucji, który to przepis zawiera klauzulę limitacyjną odniesioną *expressis verbis* jedynie do rozpraw, nie zaś do posiedzeń. Zachowując rozsądek interpretator musi przyjąć, iż klauzula owa odnosić się musi do gwarancji zapisanej w art. 45 ust. 1 Konstytucji, a więc do jawnego rozpoznania sprawy” (P. Hofmański. Jawność posiedzeń sądowych w procesie karnym. Węzłowe problemy procesu karnego i jego efektywności. Księga pamiątkowa profesora Andrzeja Bulsiewicza. Toruń 2004. s. 129).

Właśnie konieczność dostosowania przepisów polskiej procedury karnej do standardów wynikających z art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, legły u podstaw nowelizacji przepisów Kodeksu postępowania karnego – ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw. W uzasadnieniu projektu tej ustawy stwierdza się: „W rozdziale 11 dodaje się nowy art. 95a k.p.k., regulujący zagadnienie jawności posiedzeń sądowych. Kwestia ta w ogóle nie była dotąd uregulowana w Kodeksie, w którym zamieszczono jedynie przepisy donoszące się do udziału stron w posiedzeniach sądowych (w szczególności doprecyzowany nowelą styczniową z 2003 r. art. 96 k.p.k.). co jednak nie ma nic wspólnego z tzw. jawnością zewnętrzną, czyli publicznością postępowania. Praktyka sądowa dotycząca dostępu publiczności do sali posiedzeń sądowych bywa zróżnicowana. (...) Tymczasem kwestia jawności posiedzeń ma zasadnicze znaczenie z punktu widzenia zachowania standardu rzetelnego procesu (por. uwagi w pkt 15 uzasadnienia), zaś art. 45 ust. 1 Konstytucji RP gwarantuje prawo do jawnego rozpatrzenia >sprawy<, a nie do jawności rozprawy. Zdaniem Komisji Kodyfikacyjnej niezbędne jest zatem zagwarantowanie dostępności publiczności do sali posiedzeń sądowych we wszystkich tych sprawach, w których rozpatrywana jest >sprawa< w konstytucyjnym znaczeniu tego terminu. (...) Proponuje się w związku z tym przyjęcie w art. 95a § 1 k.p.k. reguły, zgodnie z którą posiedzenie sądu odbywa się z wyłączeniem jawności, chyba że ustawa ustanowi inaczej albo prezes sądu lub sąd zarządzi inaczej” (Komisja Kodyfikacyjna Prawa Karnego. Uzasadnienie projektu o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego i niektórych innych ustaw, s. 172-173, http://arch.prawo.ug.edu.pl/pdf/katedra11/UZASADNIENIE_PROJEKTU_KPK.pdf).

Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że: „pojęcie >sprawa<, interpretowane przy uwzględnieniu treści art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, oznacza sprawę w zakresie głównego przedmiotu postępowania, a także kwestię incydentalną, która związana jest z możliwą ingerencją w sferę podstawowych praw zagwarantowanych przepisami Konstytucji” (uchwała Sądu Najwyższego z 28 marca 2012 r., sygn. akt I KZP 26/11, LEX nr: 1125251). W ocenie Sądu

orzekającego w niniejszej sprawie rozstrzygnięcie w przedmiocie zażalenia pokrzywdzonego na postanowienie o umorzeniu śledztwa należy potraktować „jako sprawę w zakresie głównego przedmiotu postępowania”, gdyż przesądza ono o takim prawie podmiotowym jak prawo strony do sądu. Sąd Najwyższy przypomina, iż na wynikającą z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP dopuszczalność lub wręcz konieczność rozpoznania przez sąd na posiedzeniu jawnym zażalenia na postanowienie o umorzeniu śledztwa lub dochodzenia, wskazywał Sąd Najwyższy w przywołanej powyżej uchwale, stwierdzając: „W postępowaniu karnym jawne są posiedzenia, na których sąd „rozpoznaje lub rozstrzyga sprawę” w rozumieniu art. 42 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.). (...) Rozpoznawaniem i rozstrzyganiem sprawy są (...) czynności sądowe podejmowane na posiedzeniach w związku z zaskarżeniem postanowień kończących postępowanie przygotowawcze (art. 306 § 1 k.p.k.). W tym bowiem wypadku sąd orzeka o losach sprawy w zakresie jej głównego przedmiotu”.

Nie sposób też zaakceptować stanowiska prokuratora, iż czyn jakiego dopuścił się kierując posiedzeniem w sprawie sygn. akt VIII Kp (...) w dniu 18 grudnia 2017 r. sędzia I. T., wyczerpał znamiona występku z art. 241 § 1 k.k. który to przepis stanowi:

„§ 1. Kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”.

Z literalnego brzmienia tego przepisu jasno wynika, że nie popełnia tego czynu zabronionego ktoś, kto jako organ procesowy ujawnia wiadomości ze śledztwa w postępowaniu sądowym.

W przedmiotowej sprawie do „ujawnienia” informacji ze śledztwa Prokuratury Okręgowej w W. o sygn. PO I Ds (...), co warto podkreślić, dokonanego przy braku sprzeciwu prokuratora prowadzącego śledztwo doszło w postępowaniu sądowym, którym przecież było posiedzenie w dniu 18 grudnia 2017 r. Publiczne rozpowszechnianie wiadomości pochodzących z postępowania przygotowawczego podlega kryminalizacji na podstawie art. 241 § 1 k.k. do momentu, w którym takie wiadomości zostaną nieujawnione w trakcie postępowania sądowego na rozprawie

lub posiedzeniu. Sąd Najwyższy w przedmiotowej sprawie w pełni aprobuje pogląd doktryny, iż „Nie ma znaczenia stadium tego postępowania ani też rodzaj posiedzenia, a istotą jest ujawnienie tych wiadomości przed sądem” (zob. R.A. Stefański, Przepięstwo rozpowszechniania wiadomości z postępowania karnego art. 241 k.k. Prokuratura i prawo nr 5/2001. s.22).

Nadto wskazać należy, że w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw, aby przyjąć, że sędzia I. T. był osobą, która bez zezwolenia informacje rozpowszechniła, poprzez dopuszczenie do udziału w posiedzeniu przedstawicieli telewizji. Zgodnie ze stanowiskiem doktryny, które Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni aprobuje: „znamie bez zezwolenia wskazuje na istnienie normy, w myśl której dane postępowania przygotowawczego i niejawniej rozprawy są objęte zakazem rozpowszechniania. Ich ogłoszenie wymaga zgody właściwego organu procesowego, którym w Polsce jest prokurator lub sąd w postępowaniu jurysdykcyjnym” (red. M. Królikowski, R Zawłocki. Kodeks karny. Część szczególna. Tom II, str. 241 nb. 10; podobnie W. Wróbel i A. Zoll w Kodeks Karny. Część szczególna. Tom II. Komentarz do art. 212-277d. Warszawa 2017 r. s. 379).

Podsumowując, ujawnienie przez sąd na jawnym posiedzeniu w przedmiocie rozpoznania zażalenia na postanowienie o umorzeniu śledztwa materiałów z postępowania przygotowawczego, nie może zostać zakwalifikowane jako rozpowszechnianie informacji z postępowania przygotowawczego tj. przestępstwo z art.241 k.k., gdyż ma to miejsce podczas postępowania sądowego i upublicznienia tych informacji dokonał uprawniony do tego organ.

Nie jest możliwym zakwalifikowanie wskazanego we wniosku prokuratora czynu sędziego I. T., jako przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków, tj. jako tzw. „przepięstwa urzędniczego” z art. 231 k.k. oraz jako ujawnienie wbrew przepisom ustawy informacji z którą sędzia I. T. zapoznał się w związku z pełnioną przez siebie funkcją tj. jako przestępstwa z art.266 § 1 k.k. Sędzia I. T. niewątpliwie był, jak wykazano to powyżej, **ustawowo** uprawniony do wydania zarządzenia o jawności posiedzenia w przedmiocie rozpoznania zażalenia na postanowienie o umorzeniu śledztwa oraz do dopuszczenia do udziału w tym posiedzeniu przedstawicieli mediów.

Z uwagi na bezzasadność wniosku oskarżyciela publicznego Sąd Najwyższy uchwalił jak w sentencji.